

T2-rapportage: mei t/m augustus 2016
Bureau Forum Standaardisatie

Forum Standaardisatie

www.forumstandaardisatie.nl

forumstandaardisatie@logius.nl

Postbus 96810

2509 JE Den Haag

Bezoekadres

Wilhelmina van Pruisenweg 52

2595 AN Den Haag

Bij bezoek aan Logius is legitimatie verplicht

Contactpersoon

Joram Verspaget

Joram.verspaget@logius.nl

Datum

oktober 2016

CONCEPT

Inleiding

Dit is de tertiaalrapportage van het Bureau Forum Standaardisatie (BFS)¹ voor de verantwoording over de maanden mei tot en met augustus van 2016 (T2). Deze rapportage is bestemd voor het Ministerie van Economische Zaken in de rol van opdrachtgever.

Vanaf pagina 4 treft u per strategie de inhoudelijke rapportage op de dashboards en de actiepunten aan van de ten doel gestelde resultaten uit het werkplan BFS 2016/2017. Wijkt de rapportage af van het werkplan doordat er een onderdeel is toegevoegd, dan is dit te zien doordat de tekst cursief geschreven is.

Voor vragen over deze rapportage kunt u zich wenden tot:

Ludwig Oberendorff, hoofd BFS
ludwig.oberendorff@logius.nl
06 5231 1217

Joram Verspaget, secretaris BFS
joram.verspaget@logius.nl
06 5284 5592

CONCEPT

¹ BFS is het secretariaat van het Forum Standaardisatie en is gehuisvest bij Logius. De afspraken tussen Logius en het Ministerie van Economische Zaken zijn vastgelegd in de programmaovereenkomst BFS 2015-2017. Hierin staan onder meer de afspraken over de verantwoording: te weten drie keer per jaar een tertiaalrapportages en een midtermrapportage na de eerste zes maanden.

Medewerkers Bureau Forum Standaardisatie per 1 februari 2016

Ludwig Oberendorff	hoofd
Marijke Abrahamse	adviseur, plv. hoofd
Désirée Castillo Gosker	adviseur
Bart Knubben	adviseur
Lancelot Schellevis	adviseur
Maarten van der Veen	adviseur
Joram Verspaget	secretaris
Han Zuidweg	adviseur

CONCEPT

Dashboard

De zichtbare/meetbare resultaten van de strategies	
I. Onderzoek doen en adviseren	Verantwoording T2 2016
<p>a. Met het oog op actualiteit per jaar 8 nieuwe of nieuwe versies van standaarden toetsen of hertoetsen</p> <p>(Lancelot Schellevis)</p>	<p>De update op Aquo en de verwijdering van NTA van de lijst is goedgekeurd in het Nationaal Beraad van 17 mei. Besluitvorming over STARTTLS / DANE volgt in T3.</p> <p>Verder zijn er vier standaarden in procedure waarvoor experttoetsen zijn uitgevoerd. Het betreft de standaarden OAUTH en OpenIDconnect, webrichtlijnen, Ades Baseline Profiles en nieuwe versie SMEF. De laatste drie zijn ook in openbare consultatie geplaatst. Voor OAUTH en OIDC is een vervolgsessie gepland. De uitkomsten van deze sessie en de openbare consultatie worden verwacht in T3.</p> <p>Voor de hertoets is een opdracht in de markt geplaatst en worden leveranciers geselecteerd. De opdracht wordt uitgevoerd in T3.</p>
<p>b. Per jaar 3 nieuwe standaarden voorgedragen bij het MSP</p> <p>(Marijke Abrahamse)</p>	<p>In juni zijn de door Nederland aangemelde open standaarden SKOS, RDF 1.0 (en 1.1) en SPF door het EU Multi Stakeholder Platform on ICT Standardisation goedgekeurd voor de volgende stap van het identificatieproces. De volgende stappen zijn externe expert consultatie en EC interservices consultatie.</p>
<p>c. Uitgevoerde kleine en grote verkenningen (max 4 in twee jaar)</p> <p>(Joram Verspaget/Lancelot Schellevis)</p>	<p>De verkenning rond API loopt goed. Met het toetsen van OAUTH is gestart. ODATA volgt in T3. Verder is het API-onderzoek ook gepresenteerd in de Regieraad Interconnectiviteit. Op basis daarvan is besloten geen handreiking te publiceren, maar een aantal kennissessies te organiseren over deze manier van gegevensuitwisseling. Dit zal samen met de NORA worden uitgevoerd en wordt gestart in T3. Verder is gewerkt aan een artikel over API voor in het ibestuur. Deze wordt in T3 gepubliceerd.</p> <p>Smart Cities: Een verkennend onderzoek wordt in T3 gestart om enerzijds meer zicht te krijgen in de interoperabiliteitsproblemen die komen kijken bij deze nieuwe ontwikkeling en anderzijds meer zicht te krijgen op het speelveld en welke rol het Forum daar kan innemen.</p>

<p>d. Op aanvraag uitvoeren van voorzieningenprocedure</p> <p>(Marijke Abrahamse)</p>	<p>In T1 liepen twee voorzieningenprocedures: Digipoort PI en Digitaal Ondernemersplein (DOP). Het Nationaal Beraad heeft in juni het Forum advies overgenomen om Digipoort op de Lijst Getoetste Voorzieningen voor Hergebruik te plaatsen. Voor Digitaal Ondernemersplein loopt nog een verbeterlag.</p> <p>Op verzoek van de Regieraad Dienstverlening zijn twee informele analyses op de afsprakenstelsels Qiy en Trustester uitgevoerd. Deze analyses maken onderdeel uit van een reeks initiatieven van het Programma Regie op Gegevens om kansen en aandachtspunten van dit type ontwikkelingen te duiden voor de overheid. De rapportages worden dit najaar bij Forum en Regieraad Dienstverlening geagendeerd.</p>
--	---

<p>II. Prioritering van de internetbeveiligingsstandaarden</p>	
<p>e. Overheidsbreed gebruik van DNSSEC, DKIM, TLS, SPF en DMARC is aanzienlijk gestegen.</p> <p>(Bart Knubben)</p>	<p>De volgende acties hebben bijgedragen aan het bevorderen van het gebruik van de internetbeveiligingsstandaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metingen IV-standaarden - Afspraak streefbeeld in Nationaal Beraad - Overheidskennisnetwerk mailauthenticatiestandaarden - Platform Internetstandaarden: bijeenkomsten en Internet.nl (+100.000 testen) - Nieuwsbericht "Voortgang implementatie Internetveiligheidsstandaarden" met goede voorbeelden binnen het Rijk o.a. Belastingdienst en VenJ. Er zijn ook steeds meer gemeenten die 100% scoren op Internet.nl. - Impactanalyses en factsheets KING/IBD voor DNSSEC, TLS, DMARC+SPF+DKIM. - Bulktoetsingen met Internet.nl voor o.a. KING, AZ/DPC en VenJ. - Concreet aanschaf- en implementatieadvies aan diverse overheden (onder andere HIS en gemeenten).

<p>III. Naleving van afspraken over uitvraag en gebruik van OS bevorderen</p>	
<p>f. Jaarlijks monitor OS-beleid is opgeleverd</p> <p>(Maarten van der Veen)</p>	<p>In juni is gestart met de uitvoering van de Monitor Osb 2016.</p> <p>De uitvoering van de verschillende onderdelen (aanbestedingentoets, gebruikscijfers, voorzieningencheck en de interviews met leveranciers) verloopt volgens planning.</p> <p>Doelstelling is om in de Forum-vergadering van oktober de eerste resultaten aan het Forum te presenteren. De volledige rapportage volgt dan tijdens de vergadering van december.</p>

<p>g. Halfjaarlijkse meting over het gebruik van informatie veiligheidsstandaarden is opgeleverd.</p> <p>(Bart Knubben)</p>	<p>De tweede meting verloopt volgens planning. De definitieve meting zal aansluitend naar het Nationaal Beraad gaan.</p>
<p>h. Als er een GDI-wet komt, dan staan open standaarden daarin</p> <p>(Désirée Castillo Gosker)</p>	<p>Op verzoek van de werkgroep Wet GDI heeft BFS een voorstel geschreven voor de pilottoetsing van één open standaard met als insteek een mogelijk wettelijke verplichting. Uitgangspunt is dat dit op een open manier dient te gebeuren en dat TLS een goede eerste kandidaat is. Dit voorstel ligt ter accordering bij BZK.</p>
<p>i. Open standaarden in IAK en/ of ARBIT</p> <p>(Désirée Castillo Gosker)</p>	<p>BFS heeft input geleverd op concepten van de GIBIT. In het laatste concept worden standaarden genoemd in de begripsbepaling en in het kader van kwaliteitsnormen en operabiliteitseisen. In de toelichting wordt onder meer verwezen naar de lijst met de open standaarden van het Forum Standaardisatie.</p> <p>Naar verwachting zal in de loop van 2016 ook een verwijzing volgen in de toelichting op de nieuwe versie van de ARBIT en in het IAK.</p>
<p>j. Leveranciers van het OS leveranciersmanifest zijn 2x benaderd in 2016</p> <p>(Maarten van der Veen)</p>	<p>De ondertekenaars van het manifest zijn dit jaar al meerdere keren benaderd voor expertsessies. In aanloop naar het ECP-congres (november) willen we opnieuw een campagne starten om meer leveranciers te trekken. Hiervoor hebben we onder andere in T2 een toetsing van de leveranciersdomeinen uitgevoerd om te kijken in hoeverre zij voldoen aan onze internetstandaarden. Deze gegevens gaan we met hen delen, terwijl we tegelijk het aanbod doen hen te helpen met eventuele verbeterpunten.</p>

<p>IV. Adoptie ondersteunen</p>	
<p>k. Van de circa 50 aanbestedingen hebben we met minimaal 15 hiervan ook een gesprek gevoerd.</p> <p>(Maarten van der Veen)</p>	<p>Vijf partijen zijn benaderd tijdens de uitvoering van de Monitor 2015. Nog eens tien partijen zijn eind 2015 en begin 2016 benaderd in het kader van een aanvullend onderzoek naar "Succes en faalfactoren voor het uitvragen van open standaarden bij aanbestedingen". De opgedane inzichten zijn verwerkt in een rapportage die 8 juni in het Forum gepresenteerd is.</p> <p>Voor de Monitor van 2016 is een gesprek met hetzelfde aantal voorzien. Deze zullen naar verwachting in T3 2016 en begin 2017 plaatsvinden.</p>
<p>l. FAQ worden gepubliceerd en bijgehouden op de website, per thema (circa 8), 10 vragen</p> <p>(Han Zuidweg)</p>	<p>De veelgestelde vragen en antwoorden (FAQ) over het 'pas-toe-of-leg-uit'-beleid, de lijst, de monitor en specifieke onderwerpen zoals Internet beveiligingsstandaarden en documentstandaarden zijn gereed voor opname op de nieuwe website.</p>

<p>m. Verkenningssprek relevante sector standaardisatie gevoerd met in ieder geval zorg, onderwijs, bouw, RINIS</p> <p>(Accountmanagers/Joram Verspaget)</p>	<p>Verkenningssprekken zorg (met name met IHE) en onderwijs (over ePortfolio en standaarden in het kader van Onderwijsarchitectuur) zijn gevoerd.</p> <p>Verder is met EZ en het BIM-loket overlegd over hoe de adoptie van de BIM-standaarden (bouw) te bevorderen. Hieruit zijn enkele acties voortgekomen zoals het opstellen van het BIM-leveranciersmanifest. De financiën zijn hiervoor geregeld en de werkzaamheden in de steigers gezet. Wordt vervolgd in T3. Verder schuiven we regelmatig aan bij het BIM-loket om over onder andere adoptie en beheer mee te denken.</p>
<p>n. Gebruik van open documentstandaarden is gestegen</p> <p>(Bart Knubben)</p>	<p>MijnOverheid eist nu expliciet dat bijlagen in de Berichtenbox moeten voldoen aan PDF/A-1a of PDF/A-2a.</p> <p>De Belastingdienst heeft plannen voor het genereren van PDF's uit de MIH-gegevenslaag van de Belastingdienst. Ze hebben ons benaderd om hierbij de juiste PDF/A-1a-standaard te gebruiken.</p> <p>Dit zijn voorbeelden van een toenemende adoptie van documentstandaarden bij de overheid.</p>
<p>n2. Publicatie handreiking betrouwbaarheidsniveaus</p> <p>(Han Zuidweg)</p>	<p>De nieuwe versie van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus wordt conform het werkplan op 19 oktober aan het Forum gepresenteerd.</p>

<p>V. De meerwaarde van OS communiceren</p>	
<p>o. Alle inkoopers van het Rijk hebben een of meer keer per jaar de flyer gehad met de verplichte open standaarden</p> <p>(Désirée Castillo Gosker)</p>	<p>De juniversie van de flyer is verspreid onder de HIS en op het PIANOON/Neve congres. Momenteel wordt gewerkt aan een bijwerking van de flyer.</p>
<p>p. Communicatie plan is operationeel inclusief positionering</p> <p>(Tim Thiel)</p>	<p>Aan dit actiepunt is nog niet toegekomen wegens onvoorziene personele omstandigheden.</p>
<p>q. Doelgroepen voor gebruik en implementatie van informatieveiligheids- en open documentstandaarden wordt 2 x per jaar bereikt</p> <p>(Tim Thiel)</p>	<p>Dit actiepunt komt te vervallen. Communicatieplan en positiebepaling hebben prioriteit in 2017.</p>
<p>r. Website is altijd actueel</p> <p>(Tim Thiel)</p>	<p>De website is live gegaan in T2 en volop in ontwikkeling.</p>

<p>s. Per jaar spreken 12 autoriteiten zich uit over OS</p> <p>(Tim Thiel)</p>	<p>Drie autoriteiten hebben zich reeds uitgesproken (Eenhoorn, Westpalm van Hoorn, Plasterk). Het blijft bij dit aantal dit jaar.</p>
---	---

CONCEPT

I. onderzoeken en adviseren

<p>door beheer van de lijst, internationale aansluiting en verkenningen op het gebied van interoperabiliteit</p>	
<p>Beoogde resultaten werkplan 2016</p>	<p>Verantwoording T2 2016</p>
<p>1. OS in procedure te nemen voor de lijst met standaarden voor advies aan Nationaal Beraad en ontwikkeling beslisboom.</p> <p>doorlopend (Lancelot Schellevis)</p>	<p>In T2 zijn twee standaarden Update Aquo en Verwijdering NTA goedgekeurd in het Nationaal Beraad. Besluitvorming over STARTTLS / DANE volgt in T3.</p> <p>Drie intakes zijn uitgevoerd naar Webrichtlijnen, Ades Baseline Profiles en SMeF.</p> <p>Drie expertbijeenkomsten over Webrichtlijnen, Ades Baseline Profiles en OAUTH/Open ID Connect zijn georganiseerd.</p> <p>Een kleine experttoets is uitgevoerd naar een nieuwe versie van SMeF.</p> <p>De openbare consultatie is gestart voor Update lijst met aanbevolen standaarden, Webrichtlijnen, Ades Baseline Profiles en Nieuwe versie SMeF. (OAUTH/Open ID Connect volgt later). Uitkomsten zijn in T3 bekend.</p>
<p>2. Hertoetsen oudere (minimaal 4 jr oud) open standaarden op de lijst.</p> <p>doorlopend (Lancelot Schellevis)</p>	<p>Voor de hertoets is een opdracht in de markt geplaatst en is een leverancier geselecteerd. De opdracht wordt uitgevoerd in T3.</p>
<p>3. Coördinatie en inventarisatie verkennende onderzoeken.</p> <p>doorlopend (Lancelot Schellevis)</p>	<p>Met het toetsen van OAUTH is gestart. ODATA volgt in T3. Verder is na een presentatie in de Regieraad Interconnectiviteit en in samenspraak met NORA besloten een aantal kennissessies over APIs te organiseren. Hiermee wordt gestart in T3.</p> <p>Smart Cities: Een verkennend onderzoek wordt in T3 gestart om enerzijds meer zicht te krijgen in de interoperabiliteitsproblemen die komen kijken bij deze nieuwe ontwikkeling en anderzijds meer zicht te krijgen op het speelveld en welke rol het Forum daar kan innemen.</p>
<p>4. Aandragen van OS voor de MSP lijst en internationale bijeenkomsten bijwonen.</p> <p>doorlopend (Marijke Abrahamse)</p>	<p>De voorbereiding is gestart voor de aanmelding van de beveiligingsstandaarden StartTLS en DANE bij het MSP. De MSP-meting van juni is bijgewoond , inclusief een meeting over governance van de EU-catalogue voor lidstaten.</p>

<p>5. Proactief onderhouden internationaal netwerk om de Nederlandse aanpak te agenderen.</p> <p>doorlopend (Marijke Abrahamse)</p>	<p>In juni heeft BFS drie workshops verzorgd op internationale e-Overheids-congressen in het kader van het Nederlandse voorzitterschap. Hierbij zijn actief buitenlandse collega's en Europese Commissie benaderd (workshop over catalogue of standards) en is Internet.nl als succesvol adoptie-instrument getoond.</p>
<p>6. Begeleiden voorzieningen procedure.</p> <p>tijdelijk (Marijke Abrahamse)</p>	<p>Verloop van de twee voorzieningenprocedures: Digipoort PI en Digitaal Ondernemersplein (DOP). Het Nationaal Beraad heeft in juni het Forum-advies overgenomen om Digipoort op de Lijst Getoetste Voorzieningen voor Hergebruik te plaatsen. Voor Digitaal Ondernemersplein loopt nog een verbeterlag.</p> <p>Op verzoek van de Regieraad Dienstverlening zijn twee informele analyses op de afsprakenstelsels Qiy en Trustester uitgevoerd. Deze analyses maken onderdeel uit van een reeks initiatieven van het Programma Regie op Gegevens om kansen en aandachtspunten van dit type ontwikkelingen te duiden voor de overheid. De rapportages worden dit najaar bij Forum en Regieraad Dienstverlening geagendeerd.</p>

CONCEPT

II. prioritering informatieveiligheidsstandaarden

<p>door de resultaten van de metingen die volgen uit de testen van internet.nl te agenderen in het Nationaal Beraad</p>	
<p>Beoogde resultaten werkplan 2016</p>	<p>Verantwoording T2 2016</p>
<p>7. Uitvoeren halfjaarlijkse meting informatieveiligheidsstandaarden.</p> <p>T1 en T3 (Maarten van der Veen)</p>	<p>In juli is een nieuwe meting uitgevoerd die aan het Nationaal beraad wordt voorgelegd in het najaar van 2016. Vanaf dit jaar worden de metingen bovendien opgenomen in de jaarlijkse Monitor OSB.</p> <p>BFS verzorgt inmiddels gelijksoortige periodieke metingen voor een aantal andere overheidspartijen zoals SSC, DPC, V&J, EZ en VNG/KING.</p>
<p>8. Informatieveiligheidsstandaarden verder brengen i.s.m. platform Internetstandaarden.</p> <p>doorlopend (Bart Knubben, Han Zuidweg)</p>	<p>De volgende acties hebben bijgedragen aan het bevorderen van het gebruik van de internetbeveiligingsstandaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metingen IV-standaarden - Afspraak streefbeeld in Nationaal Beraad - Overheidskennisnetwerk mailauthenticatiestandaarden - Platform Internetstandaarden: bijeenkomsten en Internet.nl (+100.000 testen) - Nieuwsbericht "Voortgang implementatie Internetveiligheidsstandaarden "met goede voorbeelden binnen het Rijk onder andere Belastingdienst en VenJ. Er zijn ook steeds meer gemeenten die 100% scoren op Internet.nl. - Impactanalyses en factsheets KING/IBD voor DNSSEC, TLS, DMARC+SPF+DKIM. <p>Concreet aanschaf- en implementatieadvies aan diverse overheden (onder andere HIS en gemeenten).</p>

III. Naleving afspraken over uitvraag en gebruik open standaarden bevorderen

<p>door periodiek contact betrokkenen, monitoring, borging van de afspraken in wet- en regelgeving en contact met leveranciers</p>	
<p>Beoogde resultaten werkplan 2016</p>	<p>Verantwoording T2 2016</p>
<p>9. Begeleiden uitvoering monitor OS beleid. doorlopend 2016 (2017) (Maarten van der Veen)</p>	<p>In juni is gestart met de uitvoering van de Monitor OSB 2016. De uitvoering van de verschillende onderdelen (aanbestedingentoets, gebruikscijfers, voorzieningencheck en de interviews met leveranciers) verloopt volgens planning. Doelstelling is om in de Forum-vergadering van oktober de eerste resultaten aan het Forum te presenteren. De volledige rapportage volgt dan tijdens de vergadering van december.</p>
<p>10. Sleutel- en koepelorganisaties en betrokkenen in beleid en uitvoering nader bepalen en benaderen voor een gesprek. T1 2016 (Nico Westpalm van Hoorn, (Bart Knubben)</p>	<p>Met onder andere het SSC-ICT, DICTU, Logius, NCSC, KING/IBD en DPC/AZ is geregeld contact op tactisch niveau, onder andere in overheidskennisnetwerken rond mailauthenticatie en het Platform Internetstandaarden.</p>
<p>11. Contact onderhouden en participeren in wetgevingswerkgroepen GDI. doorlopend (Ludwig Oberendorff / Désirée Castillo Gosker)</p>	<p>BFS is actief betrokken bij de wetgevingswerkgroepen.</p>
<p>12. Onderzoeken en bepleiten OS in overige normenkaders, bv in AW, ARBIT, IAK. doorlopend (Désirée Castillo Gosker)</p>	
<p>13. Bijhouden FS / OS in kamerstukken. doorlopend (Désirée Castillo Gosker, Bart Knubben)</p>	<p>BFS monitort actief gerelateerde onderwerpen in nieuwe kamerstukken.</p>

<p>14. Contact met leveranciers van het leveranciersmanifest onderhouden door ze uit te nodigen voor expertbijeenkomsten en andere kennissessies.</p> <p>2016 (Maarten van der Veen)</p>	<p>Sinds de lancering van het Leveranciersmanifest in november 2015 is het aantal deelnemers in T1 2016 gestegen van 40 naar 56. Het streven is om eind 2016 80 ondertekenaars te hebben.</p> <p>De ondertekenaars worden uitgenodigd voor expertsessies (in het kader van onze toetsingsprocedure voor de 'pas toe of leg uit'-lijst) over de standaarden die voor hen relevant zijn.</p> <p>Na de lancering van de nieuwe website van het Forum in juni zal er meer ruchtbaarheid aan het manifest worden gegeven. Hierdoor zal na verwachting het aantal ondertekenaars nog sneller groeien.</p>
---	---

CONCEPT

IV. Adoptieondersteuning

<p>door met betrokkenen te zorgen voor goede informatievoorziening en uitwisseling</p>	
<p>Beoogde resultaten werkplan 2016</p>	<p>Verantwoording T2 2016</p>
<p>15. Spreken met betrokkenen bij de onderzochte aanbestedingen van de Monitor.</p> <p>start T3 2015 (Maarten van der Veen)</p>	<p>Vijf partijen zijn benaderd tijdens de uitvoering van de Monitor 2015. Nog eens tien partijen zijn eind 2015 en begin 2016 benaderd in het kader van een aanvullend onderzoek naar "Succes- en faalfactoren voor het uitvragen van open standaarden bij aanbestedingen". Voor de Monitor van 2016 is een gesprek met hetzelfde aantal voorzien. De opgedane inzichten zijn verwerkt in een rapportage die 8 juni in het Forum is gepresenteerd.</p> <p>Bij de Monitor 2016 hebben we de partijen wiens aanbestedingen we bekijken al aan de start van de toetsingsperiode geïnformeerd. Zo wordt niemand in het najaar verrast over de resultaten van onze toetsing.</p>
<p>16. FAQ bijhouden op de site, (meer) informatie genereren over een bepaalde standaard of groep standaarden, waaronder de baten en lasten van adoptie (business case) voor een select aantal standaarden.</p> <p>doorlopend (accountmanagers)</p>	<p>De veelgestelde vragen en antwoorden (FAQ) over het "pas toe of leg uit"-beleid, de lijst, de monitor, en specifieke onderwerpen zoals Internet beveiligingsstandaarden en documentstandaarden worden in september op de nieuwe website gepubliceerd. Ze worden na publicatie onderhouden naar aanleiding van ontvangen feedback en nieuwe vragen.</p> <p>Met betrekking tot het onderwerp standaarden e-facturatie hebben we plaatsgenomen in de expertgroep e-facturatie van Pianoo. Hierdoor zijn we beter op de hoogte van wat er speelt en is het makkelijker om verschillende partijen te benaderen en indien nodig aan elkaar te koppelen.</p> <p>Voor de bouwstandaarden zijn de contacten goed. Er is regelmatig afstemming over onder andere beheer en adoptie. Daarnaast is er regelmatig overleg tussen EZ, BFS, KING en het BIM-loket over adoptie van de BIM-standaarden. Hiervoor wordt gewerkt aan een BIM-leveranciersmanifest.</p>
<p>17. Horizontale adoptieactiviteiten zoals handleidingen (af)maken/ bijhouden/ vormgeven/ verspreiden en kennissessies organiseren.</p> <p>2016 (Maarten van der Veen)</p>	<p>Zie 17b. en 17c.</p>

<p>17b. Bestekteksten</p> <p>2016 (Désirée Castillo Gosker, Bart Knubben)</p>	<p>CBA heeft een positief advies gegeven. De bestekteksten worden nu gereed gemaakt voor publicatie. Tevens staan minimaal vier workshops ingepland voor het najaar van 2016 in samenhang met de beslisboom.</p>
<p>17c. Handreiking betrouwbaarheidsniveaus</p> <p>T2 2016 (Maarten van der Veen)</p>	<p>Het schrijven van de nieuwe handreiking betrouwbaarheidsniveaus verloopt volgens planning. In T2 is de klankbordgroep twee keer bij elkaar geweest om over de aanpassingen te sparren. In september zal de klankbordgroep naar verwachting zijn akkoord geven op het eindresultaat, dat in oktober aan het Forum wordt voorgelegd.</p>
<p>18. Geautomatiseerde beslisboom relevante standaarden opleveren en promoten.</p> <p>T1 2016 (Lancelot Schellevis)</p>	<p>In T2 heeft de gebruikersanalyse plaatsgevonden met Architecten (via de NORA). Op basis van het binnengekomen commentaar is er een nieuwe release doorgevoerd. In T3 volgt er een sessie met inkopers.</p> <p>De beslisboom is nog niet opgenomen in de nieuwe website en daarom nog niet breed toegankelijk. Dit staat wel op de planning.</p>
<p>19. Helpdesk 0800 STANDAARD, adoptiebijstand per mail en in persoon.</p> <p>doorlopend (accountmanagers)</p>	<p>Het klantverzoek voor mailaliassen is in behandeling genomen.</p>
<p>20. Faciliteren secretariaat en financiële afwikkeling van procesondersteuning GAB.</p> <p>doorlopend (Joram Verspaget)</p>	<p>Het Federatief Overleg (FO) GAB is in juni weer bijeen gekomen. Voor het creëren van nieuw elan voor het versterken van de slagkracht van GAB vindt er een heisessie plaats. Deze staat gepland voor eind september.</p>

CONCEPT

<p>21. Open documentstandaarden verder brengen i.s.m. met stakeholders.</p> <p>doorlopend (Han Zuidweg, Bart Knubben)</p>	<p>In samenwerking met het ECP organiseren wij een workshop over 'born-digital documenten bij de overheid' met als doel kennisuitwisseling over het (automatisch) genereren en publiceren van duurzaam toegankelijke documenten. De workshop wordt praktijkgericht opgezet met presentaties van praktijkcases bij bijvoorbeeld KOOP, Logius, SSC-ICT en KING. De doelgroep bestaat uit documentmanagers, documentbeheerders, documentatiespecialisten, officemanagers, informatiemanagers, ICT-projectmanagers en ICT-beheerders van organisaties aangesloten bij Nationaal Beraad, Regieraad Connectiviteit en Regieraad Gegevens. De exacte datum van de workshop wordt nog bepaald en zal in het tijdvak december-januari vallen. Dit om conflict met andere evenementen te vermijden zoals het ECP-jaarcongres en de CIP-najaarsconferentie.</p> <p>We hebben een opdracht uitgezet om de tool te ontwikkelen waarmee PDF-documenten op (overheids)websites kunnen worden getest op duurzame toegankelijkheid. Implementatie kan naar verwachting medio september beginnen, waarmee de tool eind november beschikbaar zal zijn.</p> <p>De ODF-website met interoperabiliteitstest is uitgebreid met een 'render compare'-test. Hiermee kunnen (ook niet-technische) gebruikers vergelijken hoe een ODF-document weergegeven wordt met verschillende office pakketten zoals MS Office, LibreOffice, etc. De tool helpt gebruikers om ODF-gerelateerde compatibiliteitsproblemen te identificeren en te melden.</p>
<p>22. Organiseren van gesprekken en sessies met relevante sector initiatieven t.a.v. standaardisatie (kennisdelen).</p> <p>T3 2016 (accountmanagers)</p>	<p>Verkenningsgesprekken zorg (met name met IHE) en onderwijs (over ePortfolio en standaarden in het kader van Onderwijsarchitectuur) zijn gevoerd.</p> <p>Verder is met EZ en het BIM-loket overlegd over hoe de adoptie van de BIM-standaarden (bouw) te bevorderen. Hieruit zijn enkele acties voortgekomen zoals het opstellen van het BIM-leveranciersmanifest. De financiën zijn hiervoor geregeld en de werkzaamheden zijn in de steigers gezet. Wordt vervolgd in T3. Verder schuiven we regelmatig aan bij het BIM-loket om over onder andere adoptie en beheer mee te denken.</p>

V. Meerwaarde open standaarden communiceren

door een multichannel benadering waarin autoriteiten nut en noodzaak overbrengen	
Beoogde resultaten werkplan 2016	Verantwoording T2 2016
<p>23. Meetinstrument ontwikkelen om doelgroepbereik te onderzoeken.</p> <p>T1 2016 (Ludwig Oberendorff)</p>	Dit actiepunt komt te vervallen. Communicatieplan en positiebepaling hebben prioriteit in 2017.
<p>24. Communicatieplan opstellen met speciale aandacht voor doelgroepen; inkoop, beleidsmedewerkers en architecten en deze implementeren.</p> <p>T1 2016 (Tim Thiel)</p>	Aan dit actiepunt is nog niet toegekomen wegens onvoorziene personele omstandigheden.
<p>25. Communicatieplan wordt aangepast aan de definitieve positionering.</p> <p>T2 2016 (Tim Thiel)</p>	Idem
<p>26. Maandelijkse verhalen door 1 corporate hotshot en 1 specialist worden geplaatst in minimaal 3 kanalen. Bijvoorbeeld blog, tweets en relevant vakblad.</p> <p>Start T3 2015, doorlopend (Tim Thiel)</p>	Idem
<p>27. Presentatie van OS door aanwezig te zijn op evenementen.</p> <p>doorlopend (Tim Thiel)</p>	<p>In het kader van het Nederlands EU-voorzitterschap is een succesvolle workshop gegeven op het Internationale EU Congres Digitale en open overheid van 2-3 juni. Ook zijn op 7 juni twee workshops verzorgd op het Internationale EU Logius congres Ketensamenwerking. Hiervoor is een nieuwe video over open standaarden video gemaakt.</p> <p>Ook zijn we aanwezig geweest op het congres van Pianoo/ Nevi en het congres Digitaal Zakendoen. In T3 zijn we naar verwachting op het ECP congres aanwezig.</p>
<p>28. Branding van OS door ontwikkelen van breed bruikbare eenduidige beeldtaal die aansluit op positionering.</p> <p>T2 2016 (Tim Thiel)</p>	Dit actiepunt komt te vervallen. Communicatieplan en positiebepaling hebben prioriteit in 2017.

<p>29. Flyer met verplichte standaarden per Forumvergadering actualiseren, laten drukken en verspreiden onder vooral inkopers bij het Rijk maar ook andere doelgroepen.</p> <p>doorlopend (Désirée Castillo Gosker)</p>	<p>Geen nieuwe beeldtaal. Wel is de juniversie van de flyer verspreid op twee congressen.</p>
<p>30. We maken gebruik van bestaande Logius CRM instrument (clientèle) instrument.</p> <p>T2 2016 (Joram Verspaget)</p>	<p>Na advies van de beheerders van Clientele is besloten vooralsnog geen gebruik te maken van Clientele. Dit levert meer werk op dan het lokaal verwerken en opslaan van de contactgegevens. Dit gebeurt nu in een compatibel bestand dat later via Clientele gebruikt kan worden voor het bereiken de doelgroepen.</p> <p>Het archiveren van binnengekomen vragen in Clientele heeft gezien het aantal binnekomende vragen nog geen prioriteit en wordt ook lokaal verwerkt.</p>
<p>31. <i>Website Forum Standaardisatie</i></p> <p>T1 2016 (Tim Thiel)</p>	<p>Website is live en volop in ontwikkeling.</p>

CONCEPT